

Hot om våld i arbetet

Våld i arbetet eller hot om våld i arbetet kan inverka avgörande på hur arbetstagaren mår och orkar i sitt arbete och på arbetsförmågan. Arbetskyddslagen utgår i från att våld i arbetet förebyggs. Hanteringen av våld i arbetet bildar en del av säkerheten på arbetsplatsen och är en fortgående process.

Våld kan ta sig uttryck i hotfullt beteende, ofredande och skrämsel eller i fysiskt våld genom att en person håller fast en annan eller i slag, sparkar och i yttersta fall i användning av vapen. Våld kan uppkomma plötsligt.

Inom vissa branscher ingår bemötandet av våld i arbetsbeskrivningen. Till exempel poliser, väktare och mentalsjukvårdare behandlar i sina yrken personer med aggressivt beteende. Inom andra branscher har man nödvändigtvis inte beredskap att bemöta våld.

Risken för att råka ut för våld och hot om våld är i genomsnitt högre inom säkerhetsbranschen och i arbete med patienter inom hälsovården liksom i anslutning till kundarbete inom socialsektorn, hotell- och restaurangbranschen, utbildning och undervisning och inom handelsbranschen.

Hotet om våld ska bedömas

Arbetsgivaren ska identifiera och utreda hot om våld i anslutning till arbetet och bedöma om hotet för våld är uppenbart. Det finns check-listor som arbetsplatserna kan använda sig av i bedömningen av hotet om våld, t.ex. i arbetskyddsförvaltningens guide [Hot om våld i arbetet](#) (än så länge bara på finska) ingår en check-lista som bilaga. Arbetsgivaren och personalen bedömer och utreder tillsammans riskerna för våld på arbetsplatsen.

Förebyggande av våldssituationer

På arbetsplatser där risken för våld är uppenbar ska arbetet ordnas så att våldssituationer i mån av möjlighet kan förhindras på förhand. På arbetsplatsen ska då finnas ändamålsenliga skyddsarrangemang eller skyddsanordningar och arbetstagarna ska ha möjlighet att kalla på hjälp. Dessutom ska arbetsplatsen ha skriftliga rutin-anvisningar för eventuella våldssituationer och arbetstagarna ska få handledning för att kunna utföra sitt arbete tryggt.

På en trygg arbetsplats har behovet av personliga skyddsarrangemang beaktats. När kundarbete utförs på fasta arbetsplatser och i kontorsrum är det bra att

ordna med en utrymningsväg. I planeringen av arbetsmiljön beaktas hur placeringen av möbler och anordningar, synligheten och utrymningsvägarna inverkar på säkerheten. Arbetsplatsen ska planeras så att en plötsligt fysisk kontakt med arbetstagaren i mån av möjlighet förhindras.

Efter en våldssituation

Det ska tillämpas ett system för debriefing och eftervård för de personer som råkar ut för våld eller som har utsatts för hot om våld. Debriefing ska inledas senast 1-2 dygn efter händelserna.

Det ska ordnas en skriftlig uppföljning av våldssituationerna på arbetsplatsen. Arbetsgivaren ska anmäla olycksfall i arbetet som leder till döden eller svåra skador till arbetskyddsmyndigheten.

Praktiska råd för arbetsplatsen

Arbetsgivaren:

- Gör arbetsmiljön trygg.
- Kontrollera regelbundet att skyddsarrangemangen och larm fungerar.
- Ta fram klara och tydliga rutin-anvisningar
- Handled och introducera personalen i att undvika och klara sig i hotfulla situationer.
- Övervaka att anvisningarna som ges följs.
- Inget ensamarbete om risken för hot om våld är uppenbar
- Försäkra dig om att larmanordningarna fungerar vid ensamarbete.
- Utarbeta ett system för debriefing och eftervård för våldssituationer och hotfulla situationer och ett uppföljningsförfarande.

Arbetstagare:

- Gör dig förtrogen med rutin-anvisningarna och öva dig på förhand på hur du ska gå till väga i en farlig situation, följ anvisningarna.
- Anmäl brister i skyddsarrangemang och larmanordningar
- Rapportera alltid våldssituationer och hotfulla situationer för din chef och för arbetskyddsfullmäktig.

Närmare information

[Väkvallan uhka työssä \(pdf 189 kb\)](#). Arbetskyddsförvaltningen. Arbetskyddsguider och anvisningar 46. 20 s.

[Arbetskyddslagen \(738/2002\)](#)

[Lag om företagshälsövård \(1383/2001\)](#)

[Lag om unga arbetstagare \(998/1993\)](#)

